

สรุปองค์ความรู้จากการจัดการความรู้ (KM) ปี 2568
เรื่อง การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning
คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

1. แนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning มีความหลากหลาย

ประสบการณ์ที่เป็น tacit knowledge อาจารย์ในคณะพยาบาลศาสตร์ เคยนำวิธีการ Active Learning มาใช้ในหลายรูปแบบ ได้แก่

1.1 Problem-Based Learning (PBL) ใช้ในวิชาการพยาบาลมารดาทารก โดยใช้โจทย์สถานการณ์ภาวะเลือดออกขณะตั้งครรภ์ พัฒนาศักยภาพการคิดวิเคราะห์ การใช้งานวิจัย และการทำงานเป็นทีม ปัญหาที่พบคือ จำนวนนักศึกษาในกลุ่มมากเกินไป (16-17 คน) ควรจัดเป็นกลุ่มย่อยเป็น 5-8 คน

1.2 Case-Based Learning ใช้ในวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช โดยใช้กรณีศึกษาผู้ป่วยโรคจิตเภท และโรคซึมเศร้าให้นักศึกษาได้เรียนรู้ มีกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ นำเสนอกรณีศึกษา → ศึกษาและอภิปราย → สรุปประเด็นสำคัญ

1.3 Project-Based Learning ใช้ในวิชาการพยาบาลชุมชน นักศึกษาจัดทำโครงการแก้ไขปัญห สุขภาพชุมชนตั้งแต่วิเคราะห์ข้อมูล จัดลำดับปัญหา วางแผน ดำเนินการ และประเมินผล มีการใช้ CIPP Model สำหรับเป็นเครื่องมือในการประเมินโครงการ

1.4 Innovation Development ใช้ในวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น โดยมอบหมายงานให้นักศึกษาสร้างนวัตกรรมของเล่นส่งเสริมพัฒนาการเด็กแต่ละวัย มีการนำชิ้นงานไปทดลองใช้จริงและปรับปรุงจนได้ผลงานที่สมบูรณ์

1.5 การใช้ Reflective Thinking ในภาคปฏิบัติ ประยุกต์ใช้ Gibbs' Reflective Cycle เป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอน เหมาะสำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่เริ่มฝึกปฏิบัติ มีการ Reflection 3 ช่วงเวลา Pre-conference (ก่อนปฏิบัติ) Reflection-in-Action (ขณะปฏิบัติ) และ Post-conference (หลังปฏิบัติ)

กระบวนการสำคัญที่ประยุกต์ใช้เทคนิคการนิเทศแบบ Reflection-in-Action ขณะปฏิบัติ อาจารย์ใช้การแทรกแซง 3 ระดับ คือ ระดับน้อย (ให้กำลังใจ) → ระดับปานกลางใช้การชี้แนะ (กระซิบแนะนำ) → ระดับมากใช้การแทรกแซงโดยตรง (สาธิต) หลังสถานการณ์ อาจารย์ใช้คำถาม 4W1H ในการสะท้อนคิด คือ What happened? How did you feel? What went well? What could improve? What's next?

2. ปัจจัยความสำเร็จร่วม

2.1 ด้านการออกแบบการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดชัดเจน เชื่อมโยงทฤษฎีกับปฏิบัติ ใช้สถานการณ์จริงหรือใกล้เคียงจริง บูรณาการงานวิจัยและหลักฐานเชิงประจักษ์

2.2 ด้านกระบวนการ มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มคอยชี้แนะ จัดเวลาและพื้นที่ที่เหมาะสม มีการให้ feedback ที่สร้างสรรค์และทันเวลา ประเมินผลหลากหลายวิธี

2.3 ด้านผลลัพธ์ พัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน เพิ่มความมั่นใจในการปฏิบัติ พัฒนาการคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. บทเรียนที่ได้รับ

3.1 สิ่งที่ต้องพัฒนา ในการจัดกลุ่มสำหรับการเรียนการสอนควรปรับขนาดกลุ่มให้เหมาะสม (5-8 คน) ควรเพิ่มการสอนทักษะการสืบค้นข้อมูลให้นักศึกษา สร้างบรรยากาศให้นักศึกษารู้สึกมีความปลอดภัยทางจิตใจ

3.2 การพัฒนาต่อเนื่อง ใช้แพลตฟอร์มเทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น (Google Classroom, Microsoft Teams, Kahoot) ควรผสมผสานรูปแบบการเรียนการสอนแบบ active learning ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ควรมีการการสะท้อนคิดเพื่อปรับปรุงการสอนอย่างต่อเนื่อง

4. สรุป

องค์ความรู้เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเป็นระบบ มีการประยุกต์ใช้วิธีการที่หลากหลาย และมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจากการสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
